



## ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

Յատկատիւն կը հրատարակուի շաբաթը երկու անգամ  
 Զորքը շաբաթի եւ Շաբաթ օրերը .  
 Յարկեանն է 112 թերթի համար որը 100  
 վեցամեայ 50 որը խորարանչաւ թերթը 40 փարայ  
 Խորաւ երթալիք փաստային ծախքը առնուիլն փրայ է

Ժամնոցման տողը 60 փարայ է .

Անվար Լամպի չընդունուիր .

Որ եւ է Լամպի եւ գրութիւն պիտաւ է որոյնքի հաւ-  
 դեսաւ տէր Բակոյ Համեան Զոյեանի յաւն թիւ 49 .  
 վերի յարկ .

Թիւ 24 Ա. ՏԱՐԻ

1876

ՅՈՒՆԻՍ 12 ՇԱԲԱԹ

### ԻԼԱՆ

Պազը իշխերմիդ թէսվիյէսի՝ վէ մահալ  
 իգամէթիմիդի տէկիշտիբէրէք մինասիպէթի  
 պիր մահալ պուլմագ իշխն օն պէշ կիւն գա-  
 տար ղաղէթամըըն նէշրինի պիդ զարուր թա-  
 թիլ իթտիկ իսէ տէ պու կիւնտէն պէտիլէ ,  
 պիր մինվալը մուգարէր եինէ հաֆթատա իքի  
 ղաղէթամը շարչէմիհ վէ ճուճա իրթէսի  
 նէշր օլունաճագ տըր , հէր նէվի մէկթիւպ վէ  
 սաիրէ պուլնտան պէօլէ Պէօլիւք Եէնի հանըն  
 եօգարըր գարըսը իշինտէ 11 Նօմբօլու օտա-  
 մըղա կէօնտէրիլմէսի իխթար օլունուր :

—0—

### ԱԶԳԱՅԻՆ

Իսկիւտար Եէնի-մահալէի դպրոցին ա-  
 տենէ մը է վեր յուլի ընթացքը բոլոր թաղե-  
 ցոց իրաւամբ մեծ ցաւ եղած էր . այս ան-  
 գամ թաղին պատուարժան Թորհուրդը՝ սոյն  
 խնդիրը ինկատի առնելով, վարժարանը բա-  
 ընկարդեալու նկատմամբ վեց անդամներէ բաղ-  
 կացեալ Հոգաբարձութիւն մը կազմեց , որուն  
 անդամոց երեքը թաղականներէն և երեքը  
 թաղեցւոցմէ ընտրուեալ են , որոց անունները  
 հետեւեալներն են

|         |                |
|---------|----------------|
| Գրիգոր  | պէյ թագաւորեան |
| Գարեգին | էֆ. Մելիքեան   |
| Եղիազար | Հաճեան         |

կարապետ էֆ. Չըրաճեան  
Մեկքոն » Պատկերհանեան  
Յակոբոս » Փափաղեան

Վերոգրեալ էֆէնտիներու պէս հմուտ մարդկանց՝ երկսեռ վարժարանի մը բարեկարգութիւնն յանձնելը, յիշեալդ պրոցին ապագան ապահովել ըլլալուն ամեն ոք համոզուած ըլլալով, յուսով եմք որ քիչ ժամանակի մէջ մեծ յառաջագիմութիւն պիտի տեսնեմք :

## ՍԸՎԱՃԵԱՆ

### ՄԵՍԷԼԷՄԻ

Իշտու զէվճ ու զէվճէ տաժար պունտան մուգատտէմ թէքմիլ զաղէթալարտա նէշր օլունմուշ, վէ շիմտիեէ տէկին արթըգ հէրքէս պիթմիշ տէյու տուրուրգան, կէշէն բէնճշէմպիհ կիւնտիւղիւն սաաթ եէտի բատտէլէրինտէ եէնիտէն պաշ կէօսթէրմիշ տիր :

Շէօյլէ քի,

Բէնճշէմպիհ կիւնիւ էօյլէ վագըթլարը, Սըվաճեանն գարըսը վէ գայըն վալիտէտի, զարսընթիւէրինտէն նաշի, (չիւնքի, իշիտիլիշէ նէղարէն, Սըվաճեան գարըսընը չըրըլ չըպըտագ տըշարը պըրագմը), գօճասընն էվինէ կիտէր օթուրուր, վէ Հաճի Պօղոս աղա նամընտա պիր թանրտըղընա խապէր կէօնտէրիպ, էվէ ճէլպ իլէ վուգուի հալի պիլտիրտիկինտէ, Պօղոս աղա թարափընտան չու իշին սօնու քէնտիլէրէ ֆէնա օլաճաղընը պիլ իսթար, զէվճինին էվինի թէրք պիրլէ քէնտի խանէսինէ տէօնմէսինի նասիհաթ իտէր. գատըն ճէվապընտա, կէշինմէտէն աճիզ վէ թէքմիլ վարիտաթըր գօճասը Սըվաճեան Սարգիս աղանն զապթընտա պուլունտուղունտան, թէհամիլ գապուլ իթմէղ մաղտուրիյէթէ տիւշար օլտուղունու, վէ էկէր գօճասը քէնտույի գապուլ իթմէղսէմալ վէ միլքէրինին կէրույէ իյատէսինի թալալ իտէճէկինի պէեան իտէր. իշպու գաթի

ճէվապըն իւզէրինէ Պօղոս աղա էվտէն չըգարագ կէրույէ կէլմէքտէ օլսուն, Սըվաճեան Սարգիս աղա գարըսընն քէնտի էվինէ կիրմիշ օլտուղու խապէրինի տուեարագ, տէրհալ Նըրորդութիւն քիլիսասը թաղական խորհուրդունա պիլտիրի, վէ թաղական ազալարընտան Գուրապիյէ Չէնոր վէ Գաղաղեան Նշան էֆէնտիլէր կէլիլէր. պու արա Գաղաղեան Յակոբ էֆէնտի տալի Մութասարըրֆ բաշատան գատընն էվտէն չըգարթտըրըլմասընը իսթիտա էթմիշ, Մութասարըրֆ Բաշա սէպէպինի սօրտուղունտա, Սըվաճեանն գարըսը Բաթրիգիւնանէ թարափընտան ֆահիշէ օլտուղունա իլամ վէրիլմիշ տիր ճէվապընը վէրտիկինտէ, Բաշայի միւշարիշէ, ի էկէր քիլիսա միւթէվէլիլէրի միլլէթ թարափընտան պու տէտիկինիզի թաստիգ իտէր տէ պանա պիր սէնէթ վէրիլ իտէ, օլ վագըթ հաթունու էվտէն չըգարթըրըմ ճէվապընը վէրտիկինտէն, Գաղաղեան Յակոբ էֆէնտի ալէթթաճիլ թաղական օտասընա կէլմիշ հաթունուն իլամը օլտուղունա տայիր պիր մաղպաթա գալէմէ ալմաղլէ մէշղուլ պուլունմագտա օլսուն, թաղականն իքի աղալարը եասագճը Պետրոս աղանը էվէ կէօնտէրիլէր քի, էկէր միւմքին իտէ չու իշ հիւսնիւ հալ իլէ թէսիլիյէ օլուն. եասագճը էվէ կիտէրքէն, քիլիսա գարըսը էօնիւնտէ մէրգում Պօղոս աղանէ թէսատիւֆ պիրլէ, թաղական օտասընա թէշրիֆ պուեուրմալարընը ըէճա իտէր վէ միւճիպինճէ պիրլիքտէ թաղականա կիտէրլէր. օրատա մէրգում Պօղոս աղա վուգուի հալի օլմուշու կիպի նաղ իտէր. Գաղաղեան Յակոբ էֆէնտի գատընը էվտէն չըգարթմագ իլիւն Մութասարըրֆըղա միւրաճաաթ իտէճէքլէրինի պիլ իիթար, գարընը տէրհալ էվտէն չըգարմասընը մէրգում Պօղոս աղանէ էմր իտէր իտէտէ, Պօղոս աղա պու կիպի իլլէր քէնտուեէ ալիտ մէվատտէն օլմատըղընտան գարըսմատաճաղընը սէրահէթէն պիլտիրիլտիկին-

տէն, Յակոբ Եփէնտի իլէ Պօղոս աղա պէյ-  
նինտէ եագըըըգըզ պիր միւճատէլէ պաշար  
խէ տէ, թաղական Եփէնտիլէր թարաֆըն-  
տան շու միւնաղաա մէն օլունարագ, քէն-  
տիլէր էվէ պիրինի կէօնտէրէրէք, հաթու-  
նուն գանտըրըլըպ էվտէն չըգարըլմասընա  
դարար վէրիլէր. ֆագաթ Սըվաճեան Սար-  
գիս աղանըն գարըսը, թաղական խորհուրդ  
թարաֆընտան կիտէնլէրէ, հէր նէ քի եա-  
բարըլարաա պիր թիւրլիւ գարըրէր աչմատը-  
ղընտան վէ իտէճէք լագըրտըլարընը տախի  
տիյնէմէք իսթէմէտիկինտէն, պիղզարուր  
թէհիտէսթ կէրի տէօնմէկէ մէճպուր օլուր-  
լար. պուսուն իւղէրինէ մէրգում Պօղոս ա-  
ղանէ ըհճա իտէրլէր քի կիթսին գատըն,  
գանտըրըն. Պօղոս աղա պու թէքլիֆ  
լէրինի գապուր իտէրէք գալգար էվէ կի-  
տէր իսէ տէ, պու տէֆա տախի Սըվաճեան  
Սարգիս աղանըն պէսլէմէսի, մատէմ քի ա-  
ղամըն թարաֆընտան կէլէնէ գաբուէր աչ-  
մատընը, պէնտէ չիմտի սիզին առամընըզա  
գաբու աչմամ, տէտիկինտէն, Պօղոս աղա  
մէճպուր օլուր կէրի տէօնիւպ Սըվաճեանըն  
պիր առամընը պէրապէր ալմաղա. իլթէ պու  
տէօնիւչիւնտէ պագար քի, թաղական օտա-  
սը վէ աղչարըսը, Գօմէսիյօն խանըն հալլի-  
սինէ թահլիլ օլմուչ կիպի Չաքօն ուչագլարը  
իլէ տօլմուչ. հէր նէ հալ իսէ Սըվաճեան  
Սարգիս աղանըն ուչաղընը պիրլիքտէ ալա-  
րագ տէֆա կիտէր իսէ տէ, եինէ պիր շէյէ  
միւֆիտ օլմագսըղըն կէրի տէօնմէյէ մէճ-  
պուր օլուր, պու աբա առըլ Սըվաճեան Սար-  
գիս աղա թաղական օտասընտան ղաեթ  
հիտտէթլէնմիլ օլարագ իլէրի կիրէր:

Մապա.

## ՌՕՄԱՆ

ՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱՃԸ ՏԻԻԿԻՆԻԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՊԱՊ

(Կէճէն Արաթիտէն)

Սիդ նէ՝ սէյլէղ պէն աղնամաղ:

— Սանքիմ տէրիմ քի. . . կարսուն պիր

քիւրասօ իլէ իքի բագը տահա կէթիր. . .  
մատմաղէլ պիր սիկար եաբայըմ մը սիգէ:

— Սիդ պիրիլսիլ աֆէնտի, պու չօք կիւ-  
ղէղ թապաքէղա վար:

— Պու թապաքիէրանըն իւսթիւնտէքի  
պիզիմ Հայկ թագաւորուն թասվիրի տիր,  
Բէլ թագաւորու էօլտիւրէն:

Չալընըր գարընըն թարիխճէ մալիւմաթը  
պուլունմատըղընտան թիւթիւն գութուսու-  
նու քէնտի ըհֆիքէլէրինէ կէչիտի վէ էլ-  
տէն էլէ տօլաշարագ քութու կէլտի իսէ տէ  
իլինտէ պիր թէլ պիլէ թիւթիւն գալմամըլ  
իտի:

— Ֆըլտըր կէօզ, թիւթիւն գութուսու  
թօփ աթմըլ:

— Ծօ տահա նոր տասը տիրէմ թիւթիւն  
տըրէր էի:

— Պարէ հիչոր չենէ սըվոր տունը պիլէ  
չը կըցիր հասկցէր էիր:

— Պօյաճի գիւթիւ չէ ասիկա կէցի նա-  
յիմ. . . մատմաղէլ կէճէլէրի սահաթ քաչ  
տա՝ բայտօս էտէրսինիլ:

— Ալաֆղանկա սահաթ իւչտէ բայտօս  
եաբաղ:

— Պէ ճանըմ սիդ հիչ ուլումաղսընըլ:

— Պիդ էկէղ հէղ առամա ուլսաք, չօք  
ֆէնա եաբաղ:

— Վալ. . . Գըզ գուլէսի իլէ կէօրիւյմէ-  
կէ պաշլատըզ, մատմաղէլ սէն հիչ տօլմիւ  
եաբմաղ:

— Ա. . . սիդ չէլէպի առամ օլաճագ-  
սըզ, պէօյլէ ֆէնա լաքիղտիլաղ. եաքը չըղ մի:

— Մատմաղէլ տառըլմայըն եաղնըլ աղ-  
նատըն, ֆէնա պիր շէյ տէմէտիմ էվինիլ  
նէրտէ՝ տիր տէյի աղնամագ իսթէտիմ:

Պէն էվ վաղ, սիւբիւղկէ սաբի, նէ վա-  
գըթ կէլիլսին կէօղէճէքսին, բօլէղօ + լէա խաղա  
տէեէրէք, պիզիմ ղաղէթաճընը մէյեուս  
հալտէ պըրաղըպ կիթտի:

— Ֆըլտըր կէօզ պէ, էվլէրինտէ սիւբիւր-  
կէ սաբը վարըմըլ տէօր, իլթէ թամամ,

սէնտէ սիւբիւրիէ պաղարօրն կէշինիւր կի-  
տէրսինիդ :

— Խըրսըմըն արաւընտա աղղըմը աշ-  
տըրմա սէնտէ , շու գարընըն հիյէթինէ թու-  
թուռտում :

— Ատամ սէնտէ , պէնիմ իւսթիւմէ չըլ-  
տըրըր տէ՛մէտին մի , ոսնունտա եինէ քէն-  
տիսի նատիմ օլուր . տէ ընտը օղլանճըղաղ  
սէն մէրազ էթմէտէ , շու բագընը չագ պա-  
գալըմ :

Հայտէ չագալըմտա կիտէլիմ շունտան  
տէեէրէք , կարսօնա պօրճլարընը վէրտիլէր  
վէ Պէկ օղլունա տօղրու տէֆա եօլա չըգտը-  
լար :

— Էյ սէօյլէ պագալըմ պապա թագաւոր :

— Օ տէյիլ տմա դաշ կիւնտէն պէրի  
քէօյէ նի՛չին կէլմէեօրսուն , կէշէն ազչամ  
գօնչուտա պիր կիւղէլ էյլէնտիք տմա , պէօյ-  
լէ շէյ օլմաղ արթըգ :

— Գի՛մ քիմ վարըտը :

— Գիմի քի իսթէրսէն օրտայըտը :

— Հիւ պէնիմ լագըրտըմ կէշտի՞ մի :

— Շու Գայսէրլի սարրաֆ օրտայըտը ,  
պանա սօրտու քի սէնին իչին օ հէրիֆ քի՛մ  
աիր տէյի իսէ , զագէթաճը տըր տէտիմ :

— Նէ՛ տէտի :

— Ատամ չիմտի սըրասը տէյիլ :

— Տիւնի սէվէրսէն սէօյլէ :

— Շաշտը տա , պէօյլէ բի՛ս նա՛սըլ դա-  
ղէթաճըլըգ էտէեօր տէտի :

— Տահա պէնի ալնամամըշ տա , էօյլէ  
տէր :

— Եօգ բէք էյի աղնամըշ օնու պըրա՛դ  
ա , պանա իչին , եարըն ախչամ քէօյտէ  
պուլուչալըմտա պիր էյլէնճէ եաբալըմ :

Սաաթ 11—12 է տէք գազինօտա սէնի  
պէքլէրիմ ատիէօ տիւեէրէք պիրիսլիրինտէն  
մուֆարաղաթ իյլէտիլէր :

Տէլ-Վ

Ն Ո Ր Բ Ռ Ն Կ Ա Մ  
Մ Ի Ր Տ Մ Բ

« Սիրեցեալը իմ վարդուհի :

« Այսօր մեծ պատեհ մ'է ինձ սոյն երկ-  
սողս ձեզ յուղարկել իբր մի անհուն շնոր-  
հակալեաց յայտարար նշան՝ իբր անմոռաց  
երախտեաց մի շնորհակալիք , այսօր պատեհ  
մ'է և ձեզ պատեհ՝ որով պիտի կարենաք  
շոշափել իմ սիրտն և զգալ հոն՝ ձեզ նկատ-  
մամբ տածած այն նշանաւոր համակրանքն  
ու սէրը՝ զոր ձեր բարձր արժանիքն և ըն-  
տիր բարեմասնութիւնք գոյացուցած են : Այո ,  
դուք օր առաջին անգամ զիս ՚ի գրօսավայրն  
Քեաղըտ-խանէի տեսնելով՝ հաճեցաք ձեր սի-  
րոյ յայտարար մէկ նայուածքը ուղղել ինձ՝  
ահա այն վայրկեանէն վստահ եղէ ձեզ թէ օր  
մը սրտերնիդ ալ ինձ պիտի տայիք :

« Վարդուհի , ո՛հ որչափ քաղցըր կիջնէ  
այս անունը հոգւոյս մէջ և կը հանդարտե-  
ցընէ սրտիս փոթորիկները . զոր լիւրի բա-  
ցատրելու համար կը տկարանայ միտքս չըր-  
թանցս վրայ և գրչիս տակ . բայց ի՛նչ . յու-  
սահառութիւն . — ո՛չ , զի կը զօրանայ սըր-  
տիս մէջ , ուր սիրտն կը խօսի՝ միտքն անզօր  
է : Մտքէս աւելի ՍԻՐՏՍ կը նուիրեմ , սիրտս՝  
որ զգացմամբ ամեն ինչ է :

« Շատ անգամ զոր ինչ կ'զգայ սիրտն  
լեզու , գրիչ , վրցին զայն բացատրելու բառ  
գիր ու գիծ չկարեն գտնել : Սրտի լեզուն  
տիեզերական լեզու է : Սիրտն աշխարհաքա-  
ղաքացի հասարակագետական մ'է :

Միթէ պատառ մը թուղթ , երկու կա-  
թիլ մեղան , երկաթի կտոր մը կամ փետուր  
մը բաւական են թարգմանել սիրտ մը՝ որ  
բնութեան և Աստուծոյ գլուխ գործոցն է ,  
իմացականութեան բոլոր նախասերմունքը  
սրտի մէջն է : Հոգին ու միտքը , հոգի և  
միտք ըլլալէ առաջ սիրտ են : Եթէ օր մը  
եղնիկի , եղիչէի , Ալիշանի , Հիւրմիւզի , Հայր

արտէնի գրչաց ներքեւ ոսկի ձուլուեցաւ, եթէ  
օր մը վերգիւի, Հոմէրի գրկաց վրայ քնար  
մը թրթռաց, եթէ օր մը Լամառթինի, Հիւ-  
կոյի, Տիւմայի, Պայրընի, Շէքսպիրի, Միլ-  
տոնի մատանց ներքեւ լարեր թրթռացին,  
եթէ օր մը Գալէլէօսի, Նէվտոնի, Թօրիլէ-  
լիի մաքերն ու սրտերն երկնից անեղբու-  
թիւնը թռան և երկրիս խորը սուղեցան. եթէ  
օր մը Անճէլոյի, Ռաֆայէլի, Ժիւլիէնի, Այ-  
վազովսիքի վրձիններուն ներքեւ ներկեր ու  
գծեր գեղայիտէալներ ստեղծեցին, միթէ  
սիրտն այսչափով, միթէ զգացումն այսքա-  
նով բացատրուեցաւ:

Ամէն սրտայարոյց եղելութեան և ամէն  
սրտառուչ տեսարանի առջեւ սրտեր զգա-  
ցումներ և տողումներ կունենան, Նա մանա-  
ւանդ իմ սերս՝ զոր տներուի մը սօսիւնը,  
թռնոյ մը գեղգեղելը, վտակի մը կարկաչը,  
ալիքի մը ծփալը, լուսնոյ մը փայլումը, ա-  
րեգակի մը ճառագայթելը, արշալուսոյ մը  
ճագելը, վերջալուսոյ մը մարելը, ազդու և  
կնճիչ նայուածք մը և վերջապէս ամեն ինչ,  
ամեն առարկայ մէկ մէկ դարեր կը տանջեն  
ու կը դեգերեն իրարու հակառակ հազարու-  
մէկ զգացմանց և մտածմանց մէջ:

Այո՛ վարդուհի խապաշտելիս, այսպիսի  
սրտիկ մ'է զոր այսօրունէ քեզ նուիրելու  
կուտեմ. սիրտս է զոր Ձեզ կը նուիրեմ,  
սիրտս՝ այս իր զգացմանց փոքրիկ մի հայե-  
լին եղող թղթոյս մէջ ծրարած:

Ձեր անունը մեծ է օրիորդ, այո՛ մեծ  
Տրդատայ պէս, մեծ՝ Հայկայ պէս, մեծ՝ Նա-  
բոլէոնի պէս՝ և ասի իմ քու սիրովդ նոր բը-  
ռնկած սրտիս մէջ: Ձեր անունը բարձր է,  
բարձր՝ Բասկալի նման, բարձր՝ Նեվտոնի  
նման, բարձր՝ Սթէֆան Սընի նման, Ձեր ա-  
նունը վսեմ է, վսեմ՝ Քօննէյի նման, վսեմ՝  
Տէլիլի նման, վսեմ՝ Եղիշէի նման, վսեմ՝  
և ասի դարձեալ սրտիս մէջ:

Կը վերջացնեմ գրութիւնս, սա խօսքն ը-  
սելով՝ սիրտս Ձերն է, ձերը՝ մինչեւ իւր

վերջին բաբախիւնը և յետին դարկը, ձերը՝  
մինչ յայնմ վայրկեան յորում քու սիրահարդ  
ալ մահկանացուն՝ անմահականի փոխէ:

Ի վերջ բան կը խնդրեմ որ բարեհաճիք  
Ձեր սրտին թարգմանն եղող գրութիւնը ինձ-  
մէ չզլանալ:

Քոյդ երախտապարտ  
1876 Մայիս 20

ՏՐԴԱՏ

Հիմա օրիորդ վարդուհի կը մտածէ եղեր  
թէ ի՛նչպէս պատասխանէ այս նամակին,  
վասնդի Պ. Տրդատ որ թէ ողջ և թէ մեռեալ  
հանրածանօթ բանաստեղծից և նկարչից ա-  
նունները ժողովելով իր երկայն նամակը լե-  
ցուցեր է, գոնէ այն անուններէն քանի մը  
հատը դուրսը չէ ձգած որ օրիորդն ալ իւր  
նամակը անոնցմով լեցնէ, թէեւ սա մտքով  
պիտի ըլլայ եղեր իւր պատասխանը թէ՛ ա-  
ռանց դանդաղելու քանի մը դաւաթ պաղ  
ջուր խմէ, զի եթէ վայրկեան մը դանդաղի  
կրակը գլուխը պիտի ցատկէ, որուն առաջը  
չկրնար առնուլ նոր կազմուած ջրհանակրաց  
խումբն անգամ:

ԿԱՅԾԱԿ

ԱՃԱՄԸ ԶԱՅԼԱԳ

ՊՈՒ ԳԱՏԱՐ ՈՒԶԱՐ

Սամաթեա դօրթէզանլարընտան տէլի-  
գանլընըն պիրի, քէնտի էվէրինտէն պիրիքի  
խանէ պաղչէլէրի իլէ այրըմըջ գօնչու էվլէ-  
րինին պիրինտէ պուլունան պիր դըզա ալա-  
գա իտէր իսէ տէ, պիր թիւրիւ մաչուքէսի  
իլէ կէօրիւմէկէ պիր չարէ պլամատըղըն-  
տան, պաղը դըզ վալիտէսիլլէ չըմէնտըֆէր  
սթասիօնունա չըգտըղընտա իշմար լիսանը ի-  
լէ արղը մուհապպէթ իլլէմէկէ մէճպուր օլ-  
մուշ ըքան, կիւնիւն պիրինտէ պու տէլիգան-  
լը սթասիօնուն դարչըսընտաքի գահվէխանէ-  
լէրին պիրինտէ օթուրուրքան, նակէհան մա-  
չուքէսիինիւ եալընըզճա օլ թարաֆա կէլտի-  
կինի կէօրտիւկիւ պիրլէ, տիվանէ կիպի կէ-

րինտէն սըլրաեարադ հէման եանընա գօշար:

— Հա՛նըմըս ասանկ մինակ ո՛ւր բարով:

— Տուտոյիս ըսի քի, թէյղէյիս պիտի երթամ, ելայ աս թարափէն անդայ քի, պէլ-քի քեզ կը տեսնամ տէ չիֆտ մը լախըրտը կընենք:

— Արտեմիկ, էկէր քի մինչև ետքը ասանկ քեզի հետ էշկեարէ չը պիտի կրնամ տեսնուիլ նէ, քէօրնամ օր ինքզինքս պիտի ծովը նետեմ խղզ ուիմ:

— Վո՛ւյ միսեր Նշանիկ աղաս, հիմայ կիյնամ կը մարիմ:

— Ձերէ արթըն խելք մը դնիմ ան ալ պիտի թուցունեմ, մարդս մէկ անգամ մը կը մեռնի:

— Գուգում Նշանիկ աղաս, ինչո՞ւ ատանկ ճկէր կըտուրտուկ լախըրտըներ կընես, ինծի՞ ալ չես մեղքնար, եանի քեզի պան մը ըլլայ կա՞յ ետ . . . կըլոխ կառնեմ լեռները կերթամ:

— Ինծի մինա՞կ կը ձգես խըյանէթ Արտեմ:

— Ճանըմ չէ՞ . . . սանքիմ սէօզ կէլիլիմ կըսեմ կօր:

— Սիրտս բոցուցիր Նօնօշըս, քանի քի միտքս քեզ կը բերեմ նէ, կիտես քի թասվիրդ գիմացս կայներ է ամա, լախըրտը կընեմ ճուղապ չես իտար, սա իրարու հետ լախըրտը ընելուն մէկ ճամբան կըտնայի, պաշխա բան չէի ուզեր:

— Կեցի Նշանիկ աղա միտքս պան մը էկաւ:

— Զրուէ՞, կրակը նետուիլ պէտք ըլլայ կը նետուիմ:

— Զեր պախճային պատին վրայ կրնա՞ս էլլար:

— Պախճային պատին վրայ ի՞նչ ընեմ:

— Մեղա անկէ մեր քովի Հաճի Ղաղէրին պախճան կիչնաս, անկէ ալ մեր պախճային պատէն ասնելուդ պէս էս հոն քեզ կը պէքլէյեմ աս դիշեր տուտուս պառկելէն ետքը, ուզածնուս պէս սէրպէսթ կը տեսնը-

ւինք:

— Արտեմիցաս, դուն ինծի նորէն հոգի տուիր, ես ալ խարշըլըն իմ թարափէս հէր ինչ խըտար ալ խապուլ ըլլուելու բան մը չէ ալ նէ սա չիչէ մը ուր փը առնելով քանի քսուիք նէ իս միտքերնիդ պերէք:

— Աս ի՞նչ ըսել է, բէ՛ք, բէ՛ք զատ չնորհակալ եմ, ես ալ ձեզի խարշըլըն ինչ խըտար ալ ձեզի համար բէք պղտիկ բան մը նէ ալ նէ սա Հագիդ մատնիս առէք մատ ուընիդ դրէք որ քանի վրան նայիք նէ իս չի մոռնաք:

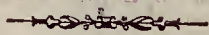
— Աս մատնին ինծի համար գին չունի, ամենուն համար ալ գին չունի ամա, սա ինծի խաղնաներ տան նէ չեմ վոխեր:

— Նշանիկ աղաս ես ուշ մնացի էրթամ, գիշերը սահաթը իրեքին ատենները պախճան կը պէքլէյեմ, աման աղաս պատերուն վրայէն անցած ատենըդ նայէ որ խաղայի մը չիդաս եանի կը խենդենամ հա:

Դուն հոգըդ մըներ հանըմըս քեզի համար խալածա-խուլէսիին վրայէն պիլէ անցնիլ պէտք ըլլայ նէ կանցնիմ տէյերէք, պիրիպիրինտէն մուֆարագաթ իրթուիլէր:

Կիճէ սատթ իւշ սուլարը պիղիմ էշպէհ գօրթէղան սէսսիղճէ գալգալ քէնտի պաղ չէլէրի տիվաընտան կիւճհալ աշարադ գօն շուսու պաղչէսինտէ պուլուր քէնտույի մա շուքէսինին պաղչէսի պուսուն եանընտա օլուպ, տիվաըն տախի ալադ վէ կէշիլմէսի գօլայ օլտուղունտան, մաքսէտինէ իրէճէկի նէ պիլա շիւպհէ տիվաըն իւսթիւնէ չըգըպ կէօրիւր քի դըղ տախի քէնտույի պէքլէմէք տէտիր. պէրի թարափտաքի աեաղընը գալ տըրըր քի գըղըն պաղչէսինէ աթլտեհադադ գատէր ագսը օլաճաղ իւսթիւնտէ պուլուս տուլու տիվաըն նակէհան չէօքիւ վէրիւր. պուրաթըրտուտան գօնշուլար մումար էլտէ տը շարընա ուղըայարադ պիղիմ Նշանիկ աղալը խուրտէխաշը հալտէ կէօրտիւրէրինտէ իւս աղնարլար իսէ տէ, տօսթլարընտան պիլը

պունու գօլթուղունա ալըս էվինէ գատար  
կէթիւրիւր, վէ օրտա իշին նասըլ օլտուղու  
նու սօրտուղունտա, պէ գարտաչ հիչ սօրմա,  
իշթէ սէնին ածամը չայլագ տէտիկին պու  
գատար ուչար ճէվալընը վէրիւր:



### ՏԻՔԼՕՄԱԼԸ ՊԻՐ ՏԻՇՃԻ

Պիր վագըթտան պերու Տէրը-սաատէթ  
տէ օլ տէրէճէ տիշճի հէքիմէր չօղալը քի  
աալմ պաշընտա եալըղը եաղըլարլա միւ  
վէյյէն պիր տիշճի տիւքքեանը հաղըր վէ ա  
մատէ տիր: Շունուն պունուն կէրէք սաղ վէ  
կէրէք չիւրիւք տիշէրինի չըգարըլար: Եկէր  
պու տօքթէօր Սան-կրատօլարըն հէվիսի  
քէնտի սէնաթլարը իլէ կէշինմէլէրի լաղըմ  
կէսէ՝ քիմէնին աղղընտա պիր տիշ պիլէ գալ  
մայաճաղը չիւպհէսիգ տիր: Փագաթ Սլահըն  
թայէթի իլէ ահալի պէլտէնին աղղընտա հէր  
նասըլ սա եինէ պիր գաչ չիւրիւք չառըգ տիշ  
թը պուլունմագտա իսէ տէ, պաղը պիլա րահմ  
տիշիլէր շունու տախի չօգ կէօրիւպ շունուն  
պունուն տիշէրինի հարապ իթմէքտէ տիրլէր:  
կէշէնտէ իւսկիւտարտան միւթէպէր ֆամիլ  
եանըն պիրի Պէշիթթաշտան պիր տիշճի կէ  
թիրտիրլէր: Կէշէն տիշճի, ճիւվանմէրտ պիրի  
օլուպ, տիշճի օլտուղունա հէր նէ գատար  
տիրլումսը վար իսէ տէ, չօլբալըղընըն տիրլօ  
մասընը տախի պու տէֆա պիղ վէրիւրիգ:

Էվէլա քէրքէթինի աղըղա սօքտուղուն  
տա էօն թարաֆ տիշէրինտէն պիրիքի թանէ  
պինի ֆէվքէլտտէ մէհարէթլէ դրրար:

Պաղլամ տիշէրի չիւրիւկ տիշ եանընտան  
լէքիպ չըգարըր, մահգա պուլաշըպ սաղը տա  
խի չիւրիւմէսին տէյու:

Չիւրիւկ տիշի արայըպ պուլմատըղը հալ  
տէ չէնէ քէմիկինի սուհուլէթլի սուրէթտէ  
լէքիպ չըբարըր: Պիր չիւրիւկ տիշին թէքմի-

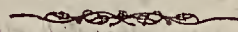
լինի չըգարմայըպ բարչալարընը չէքմէսինի  
էճղաճրեա հալալէ իտէր:

Վէհասըլ պիր չօլբայը միւթէպէր տիշճի  
օլտուղունու վէ ճիւվան եաշընտա մուսին տի  
րաեթթիպիկինի տայիր թարաֆըմըտան իշ  
պու շտհատէթնամէմիղ իթա գըլընտը:

Շառիվառի



Կը լսեմք որ սրիկավայել Գեօրգ մը տես  
նուելով իմացուեր է թէ հրատարակիչը՝ Մամ  
լոյ Շարագիր Սլավադին տղան Գեորգ նէ եղբր  
որ ոստիկանութեան կողմանէ բնտուելով,  
ձերբակալուեր և հարցաքննութեան են  
թարկուեր է:



## ՃՇՄԱՐՏԱՍՈՒՏ

Օղլում օգումանը իլէրույէ կէթիւրիւ  
եօրմուսըն, խօճալարըն սէնտէն խօշնուտ մը  
տըրլար:

— Էֆէնտի պապաճըղըմ ինչայը պիթիր  
մէկէ իքի տէրիմ տահա գալտը, պիթտի  
կինտէ Սարֆա պաշլաեաճաղըմ:

— Աֆէրին պէրիիւտար օլ, իշտէ իմտի  
կէօղիւմէ կիրտին, ախլամա սանա եէմիշ ա  
լայըմ էյի՝ մի:

— Գուղում պապաճըղըմ, պանա եէմիշ  
ալըրսան ապտիլէղիղ ալ:

— Օ չիմտի եէնմէզ օղլում օնուն վագթի  
կէշտի:



Տույտօնմու պիրատէր միլլէթ մէճլիսի  
ալըլաճագմըլ բէք պէօյիւք վէ մուհիմ ըս  
լահաթլար օլաճագմըլ պու նէ՝ միւրիւվլէթ  
տիր միւսլիւմ վէ դայրի միւսլիւմ թէքմիլ ա  
հալի մէսուտ օլտու:

— Հայհայ, սայէյի Հաղըթթը թաճտա  
րիտէ տահա նիշէ ըսլահաթլար օլաճագ տըր  
Պէշինճի սուլթան Մուրաճ Էֆէնտիմիղ թա իս-

Թա՛հիլիւս իտէր իթմէզ , միլէթ մէճիսի  
գիւշատ օլմագսըզըն , Գամարա էօյլէ պիրա-  
չըլտը քի ալէմ չէօյլէ տուրսուն քէնտի պիլէ  
շաշա գալտը :

\*\*\*

Նէ՞ պու աճէլէն պիրատէր , նէրէյէ՞ Գօ-  
շուեօրսուն :

— Աման պրաք , աչըքլարըմը գաբամա-  
ղա կիտէեօրում Գօնսօլիթ ֆըլաեօր :

— Եա տիւն տէեօրսուն քի Գօնսօլիթ նէ  
գատար ֆըլարսա աչըք սաթաճաղըմ , շիմտի  
նէ՞ չաբըք ճայտըն :

— Պէն ճայմատըմ , վագթը հալ ճայտը  
պապա :

\*\*\*

Գուզում պապա Թումիկ պանա պիր շէյ  
բէք մէրագ օլմուշտուր , Մամուլ զագէթա-  
սընտտ քի հարձ պատասխանիլէրին արալա-  
ըը նիշին օ գատար պօշ պրաղըմըշ տը :

— Օ արա զահէր մուհարրիլի եաղաճաք  
պիր շէյ պուլամամըշ տա , օրայը պօշ պրաք-  
մըշ քի իլէրուաէ շայէտ ագլընա պիր շէյ կէ-  
լիրսէ պօշ եէրլէրէ տօլտուրսուն :

— Պանա քալսա պուլսուն սէպէպի մաք-  
սըմընա զագէթասընտա եէր պրաղըյօր քի  
պէօյիւտիւկիւնտէ օ պօշ եէրլէրի տօլտուր-  
սուն :

ԲԸԹԻԹ ԱԼԳԱԶԱՐ

ՏՈՒԷԼԼՕՍՈՒ

Պէկ—օղլու Տօղրու եօլունտա վագը , Բը-  
թիթ Ալգազար նամ գաֆէշանթանտա , կէ-  
չէն ախչամ Տօն Յաբեթին պիրի , մաշուքէ-  
սինի կէօրմէք եախօտ կէօրիւնմէք էֆքեա-  
ըը իլէ , մէղքիւր շանթանա կիտէր վէ շան-  
թէզ գարըլարա եագըն պիր մահալ պուլուս  
օթուրմագ իսթէր իսէ տէ , պու մէվգըյի  
էօնճէ կէլէպէր թուլթմուշ օլտուղունտան , ա-  
չըգատ գալըր . կիւմիւշ սույու Ֆրէնկլէրին-  
տէն պիր տէրիգանը տախի քէնտի գանա-

բէտէ օթուրմուշ օլտուղու հալտէ շաբղար-  
նը տախի եանընտա պուլունան սանտալիէ .  
նին իւզէրինէ օթուրթմուշ իտի , պուլսու պի-  
զիմ Տօն Յաբեթ կէօրիւր կէօրմէզ , տօղրու  
կիւմիւշ սույու Ֆրէնկլինն եանընա կիտէ :

— Բարտօն միւսիւ սանտալիէի ալա-  
ճաղըմ :

— Ավֆ էտէրսինիգ սահիպի վար կէլէ-  
ճէք :

— Պէն շիմտիլիք պօշ պուլսում ալըրըմ-  
տա , սահիպի կէլիրսէ եէրին գըլթըղը տէկիլ-  
ա , աշաղը թարաֆտա պօշ եէր չօգ , վարըն  
օթուրսուն :

— Սէն կիթ օթուր օրտա :

— Պէն կիթմէմ սէն կիթ :

— Օ թուլթմագ մը օյնաեօրուզ , պէն  
տամա զօր իլէ սանտալիէ վէրմէմ :

— Պէ ճա՛նըմ գալղա էթմէյին , նա պէ  
չըգայըմ սէն կէլ օթուր եէրիմէ :

— Եօգ , նիշին օնուն սէօղիւ օլաճագ :

Պու արա զագլիսօճու եէթիշէրէք աղ պի-  
միւտտէթ իշիւն թարաֆէյինն հիտտէթ ի-  
թէսկին իթաի իսէ տէ , պիր աղ սօնրա  
գալղա եէնիտէն քէսպը շիտտէթ էյլէտի  
չէօյլէքի :

ԲԷԱԳՐՈՅՔ ՕՍՏԱՆԵՅԷ

Իշպու Թէաթըօ կէչէնլէրտէ Ալէմ տա-  
թաշ տէլէն պաշընտա գիւշատ օլունմուշ  
պիլէմէյիլ հանկը էֆէնտիլէր թահթը ըլթ-  
սէթինտէ պիրինճի տէֆա օլարագ օման սէֆ-  
ա նամ օբէրէթ իճրա իտիլմիշ տիր , իշպ-  
օյունտա տէօնէն մէնզարէլէր զայէթ լաթի-  
վէ թապլօլար տէկիշաիքճէ լէօպլիյաթ ֆէ-  
հլ զայէ աղամէթ քէսպ իթմէքտէ իմիշ իսէ  
սէյիրճիլէրին քէսրէթինտէն օյուն եարը պ-  
չըք գալմըշ տըր տէյու ըիվայէթ իտէրլէր :

ՏԷՐ ԽՍԲԱԳԻՐ

ՅԱԿՈՒ Մ. ՀԱՃԻԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Տ. ԳԱՎԱՅԵԱՆ  
Մասնաւոր-բաշա Գիտքիւ-Խան Նօ՞ 33-26: